

ประเด็นท้าทายต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ

หมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ ได้กำหนดเป้าหมายในการดำเนินการปฏิรูปประเทศไว้ตามมาตรา 257 และมาตรา 258 ซึ่งในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศตั้งแต่มีการประกาศใช้จนถึงสิ้นปีงบประมาณ 2563 นั้น การปฏิรูปประเทศแต่ละด้านมีความก้าวหน้าเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ แต่ยังคงไม่บรรลุเป้าหมายตามผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังอย่างสมบูรณ์และเป็นรูปธรรม เนื่องจากยังคงประสบปัญหา อุปสรรค และความท้าทายในการดำเนินการตามเรื่องและประเด็นปฏิรูปต่าง ๆ โดยมีประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฯ สรุปได้ดังนี้

(1) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ มีประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว อาทิ ความอ่อนไหวของการแสดงและการยอมรับความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่างกันโดยสุจริต และความขัดแย้งทางการเมืองมีแนวโน้มที่จะไปสู่การใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ ขณะที่การสร้างระบบให้คนไทยมีบำนาญหลังพ้นวัยทำงาน และการเสริมสร้างและพัฒนากองทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมที่ยังไม่ครอบคลุมและครบวงจร ส่งผลต่อการเสริมสร้างความสุขให้กับประชาชนและการส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ การพัฒนาสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน ยังคงมีความท้าทายเนื่องจากการคำนึงถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของทั้งประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบและประชาชนทั่วไป และป้องกันมิให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดใช้ประโยชน์จากการจัดสรรทรัพยากรที่ไม่เป็นธรรมยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม ประกอบกับเครื่องมือทางกฎหมายในการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากการพัฒนาโครงการต่าง ๆ ให้ได้รับการดูแลและควบคุมอย่างมีมาตรฐานนั้น ยังไม่ได้รับความเชื่อมั่นจากภาคประชาชนเท่าที่ควร ทั้งนี้ การเร่งพัฒนาและปรับกระบวนการระบบบริหารและบริการประชาชนให้เป็นดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น การบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ยังคงเป็นความท้าทายที่สำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

(2) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ มีประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ได้แก่ การสร้างและสนับสนุนกลไกการมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมและกฎหมายของทุกภาคส่วนของสังคมยังไม่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ ทำให้ประชาชนขาดความเข้าใจในสิทธิ และไม่สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม ตลอดจนความล่าช้าในการทบทวนกฎหมาย กฎระเบียบ ที่ลดภาระหรือลดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมให้แก่ประชาชน รวมทั้งขจัดอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพและดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ทำให้เป็นข้อจำกัดในการสร้างโอกาสที่เป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม นอกจากนี้ การกระจายที่ดินให้กับ

ประชาชนตามกลุ่มเป้าหมายอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและการประกอบอาชีพยังคงเป็นประเด็นท้าทายที่สำคัญ ซึ่งส่งผลต่อการสนับสนุนให้ประชาชนมีโอกาสที่เป็นธรรมในการประกอบอาชีพ ในส่วนของประเด็นสุขภาพ จำนวนแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวยังคงเป็นความท้าทายสำคัญที่ยังไม่สามารถเข้าถึงได้ทั่วทุกพื้นที่ ส่งผลต่อการแก้ไขสถานการณ์การแพทย์ฉุกเฉินมีการขาดชะงักเนื่องจากบุคลากรที่มีความรู้และผ่านการอบรมยังมีไม่เพียงพอ อีกทั้งในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่จำเป็นต้องอยู่ในความปลอดภัย ตลอดจนอิทธิพลของข่าวปลอมด้านสุขภาพในสื่อออนไลน์ที่ยังมีข้อจำกัดของประชาชนบางกลุ่มในการวิเคราะห์เปรียบเทียบเนื้อหาและแนวทางปฏิบัติอย่างมีเหตุผล โดยเฉพาะผู้สูงอายุและกลุ่มผู้ไม่ได้รับโอกาสและการเข้าถึงการศึกษา ทั้งนี้ ในด้านความเหลื่อมล้ำของคุณภาพการศึกษาที่มีความแตกต่างกันมากในแต่ละกลุ่มโรงเรียน โดยเด็กนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดี ย่อมได้รับโอกาสที่ดีกว่ากลุ่มโรงเรียนที่มีฐานะด้อยกว่า การสนับสนุนเครื่องมือการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความจำเป็นในแต่ละพื้นที่ยังคงเป็นประเด็นที่ควรให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการสร้างโอกาสอันเท่าเทียมกันในด้านการศึกษาซึ่งเป็นพื้นฐานของประเด็นต่าง ๆ ต่อไป

(3) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครอง
ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อ การบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ได้แก่ การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจต้องหยุดและชะลอตัวลงเพื่อลดการแพร่ระบาดของโรค ส่งผลต่อการลงทุนและการบริโภค ทั้งในภาคอุตสาหกรรม บริการ เกษตร และการท่องเที่ยว ตลอดจนเศรษฐกิจฐานรากได้รับผลกระทบจากการปิดกิจการ ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตที่ดีและความสุขของประชาชน ขณะเดียวกันยังคงมีอุปสรรคในการทำงานอย่างบูรณาการร่วมกันระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองและสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทั้งนี้ ในการนำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองอย่างรวดเร็วและกว้างขวางนั้น ส่งผลทำให้พฤติกรรมการแสดงออกทางการเมืองของประชาชนทุกช่วงวัยเปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนขาดการปลูกฝังภูมิคุ้มกันในการบริโภคสื่ออย่างถูกต้องและมีเหตุผล เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยสุจริต และในส่วนของ การบังคับใช้กฎหมาย กฎระเบียบและนโยบายเพื่อสนับสนุนมาตรการในการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบยังมีประสิทธิภาพไม่ดีเท่าที่ควร รวมถึงในการกำหนดกรอบระยะเวลาดำเนินการให้มีความรวดเร็ว เด็ดขาด และเป็นธรรมที่มีประสิทธิผลนั้น ในทางปฏิบัติยังคงมีข้อบกพร่องและส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในภาพรวม

ส่วนที่ 3 | ประเด็นท้าทายและการดำเนินการในระยะต่อไป

การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง 12 ด้านในช่วงปีที่ผ่านมา หน่วยงานภาครัฐได้ดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ พร้อมกับได้รายงานผลการดำเนินงานผ่านระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ โดยได้ระบุปัญหา อุปสรรค และความท้าทายในการดำเนินโครงการและกิจกรรมตามแผนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้การขับเคลื่อนการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศยังไม่ประสบผลสัมฤทธิ์อย่างสมบูรณ์และเป็นรูปธรรม โดยการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านมีประเด็นท้าทายที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายสรุปได้ดังนี้

การปฏิรูปประเทศ	ประเด็นท้าทาย
(1) ด้านการเมือง 	- วัฒนธรรม ค่านิยม ทักษะและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนำไปสู่ความขัดแย้งทางการเมืองและการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหาทางการเมือง - ความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างประชาชนกับประชาชน และประชาชนกับรัฐยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งต้องนำไปสู่การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธี - การสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยยกระดับและพัฒนาให้มีความพร้อมในการให้บริการสาธารณะ และรองรับการถ่ายโอนภารกิจตามแผนการกระจายอำนาจ - กลไกการตรวจสอบการใช้อำนาจทางการเมืองมีความหลากหลายและครอบคลุม แต่การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของภาคประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบการดำเนินการภาครัฐยังมีน้อยเกินไป
(2) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน 	- บริการภาครัฐ สะดวก รวดเร็ว และตอบโจทย์ชีวิตประชาชน โดยภาครัฐควรเร่งพัฒนาและปรับกระบวนการงานระบบบริหารและบริการประชาชนให้เป็นดิจิทัลมากขึ้น เพื่อรองรับพฤติกรรมของประชาชนที่กำลังจะเปลี่ยนไป - ระบบข้อมูลภาครัฐมีมาตรฐาน ทันสมัย และเชื่อมโยงกัน ก้าวสู่รัฐบาลดิจิทัล การบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐ แต่การเก็บข้อมูลของแต่ละหน่วยงานมีลักษณะต่างคนต่างทำ ทำให้มีหลายมาตรฐานและหลายระบบ ส่งผลให้การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานเป็นไปได้ยาก - โครงสร้างภาครัฐกะทัดรัด ปรับตัวได้เร็วและระบบงานมีผลสัมฤทธิ์สูง แต่การปรับปรุงโครงสร้างและระบบบริหารงานของรัฐส่วนใหญ่ยังอยู่ระหว่างดำเนินการ - กำลังคนภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมและมีสมรรถนะสูงพร้อมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ แต่ควรดำเนินการควบคู่ไปกับแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างของส่วนราชการที่มุ่งลดบทบาทภารกิจของภาครัฐให้เหลือเท่าที่จำเป็น และถ่ายโอนภารกิจให้แก่ภาคส่วนอื่น ๆ ที่มีความพร้อมไปดำเนินการแทน - ระบบบริหารงานบุคคลที่สามารถดึงดูด สร้าง และรักษาคณดีคนเก่งไว้ในภาครัฐที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ อาทิ การพัฒนาระบบค่าตอบแทนและสวัสดิการ

การปฏิรูปประเทศ	ประเด็นท้าทาย
(3) ด้านกฎหมาย	ภาครัฐโดยรวม (Total Compensations) ให้ใกล้เคียงกับอัตราในภาคเอกชนชั้นนำและตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของเจ้าหน้าที่รัฐกลุ่มต่าง ๆ - การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ คล่องตัว โปร่งใส และมีกลไกป้องกันการทุจริตทุกขั้นตอน แต่ควรมุ่งเน้นการนำระบบดิจิทัลมาใช้ในการกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างทุกขั้นตอน เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว และสร้างความโปร่งใสในการดำเนินการ - การสร้างความเข้าใจอย่างต่อเนื่องในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 ให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินการตามหลักเกณฑ์และแนวทางการจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ตลอดจนติดตามผลการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหลักของการพัฒนาคุณภาพของกฎหมายให้เป็นกฎหมายที่ดี - การพิจารณาเร่งรัดการจัดลำดับความสำคัญของกฎหมาย โดยคัดเลือกกระบวนการที่จำเป็นเพื่อเสนอการแก้ไข ปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมายหรือกฎที่สามารถลดภาระหรือความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมให้แก่ประชาชน รวมทั้งสามารถจัดอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพและการดำเนินธุรกิจได้เป็นลำดับแรก - การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของระบบกลางด้านกฎหมาย เพื่อใช้ประกอบการพัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมาย ให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้สะดวกยิ่งขึ้น - การติดตามผลการดำเนินการที่นำดิจิทัลแพลตฟอร์มมาใช้เป็นช่องทางการบริการประชาชน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบังคับใช้กฎหมายในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ
(4) ด้านกระบวนการยุติธรรม	 - การบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมมีจำนวนมากและยังเป็นองค์กรอิสระและหน่วยงานนอกฝ่ายบริหาร ทำให้มีทัศนคติและความเห็นที่แตกต่างกันเกี่ยวกับประเด็นปฏิรูปบางประเด็น - องค์ความรู้ในการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรมกิจกรรมบางกิจกรรมยังไม่มีการศึกษาผลกระทบของการดำเนินการในประเทศไทยมาก่อน จึงจำเป็นต้องทำการศึกษาวิจัยผลกระทบอย่างรอบด้านก่อนเริ่มดำเนินการ - พิจารณาใช้กลไกคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติเพื่อการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากมีหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมทุกหน่วยงานร่วมเป็นกรรมการ
(5) ด้านเศรษฐกิจ	 - การบริหารจัดการฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) จำเป็นต้องยกระดับการเข้าถึงข้อมูลดิจิทัลที่สำคัญของภาครัฐให้มีคุณภาพ สะดวก และรวดเร็วมากยิ่งขึ้น รวมถึงมีแพลตฟอร์มดิจิทัล (Digital Platform) เพื่อให้การบริการของภาครัฐตรงต่อความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถมองเห็นภาพรวมของภาครัฐและเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาความสามารถทางด้านต่าง ๆ ได้

การปฏิรูปประเทศ	ประเด็นท้าทาย
	- การบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจในหลายประเด็นยังมีข้อจำกัดในการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานรับผิดชอบที่ระบุไว้ในแผนการปฏิรูปส่งผลให้การดำเนินงานด้านการปฏิรูปบางประเด็นล่าช้า หรือไม่ครบถ้วนตามกิจกรรมที่ระบุไว้ - การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปในหลายประเด็นต้องอาศัยการปรับปรุงหรือแก้ไขกฎหมายเพื่อผลักดันการดำเนินการให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม เอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ รวมทั้งกำกับดูแลบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่อย่างเข้มงวด - การพัฒนาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน พัฒนาแรงงานให้มีทักษะเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมอย่างแท้จริง ยกระดับคุณภาพสถานศึกษา และพัฒนาการเรียนการสอนสู่ความเป็นเลิศในแต่ละสาขาพร้อมทั้งส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการโดยร่วมมือกับภาคเอกชนและสถาบันการศึกษาที่มีศักยภาพ
(6) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 	- ทรัพยากรทางบก ปัญหาคุณภาพดินยังคงเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการแก้ไขให้เกิดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุ อาทิ การให้เกษตรกรหันมาทำการเกษตรแบบยั่งยืน การลดการใช้สารเคมี รวมทั้งปัญหาของหน่วยงานรัฐในการกำกับดูแล ยังคงมีความทับซ้อนกันทั้งเรื่องการบริหารจัดการและพื้นที่ที่ดูแล ทำให้เกิดปัญหาในการจัดเก็บข้อมูลและบริหารจัดการในแต่ละพื้นที่ - ทรัพยากรน้ำ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ อาทิ การบริหารจัดการเชิงพื้นที่ ระบบเส้นทางน้ำ การสร้างกลไกในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำระดับชุมชน และการจัดการองค์ความรู้ที่เหมาะสมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่จึงเป็นประเด็นที่สำคัญที่ต้องดำเนินการ - ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง การดำเนินการในด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งมีความเกี่ยวข้องกับมาตรการและกฎหมายหลายฉบับ ซึ่งต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้ทันต่อสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน และเพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.1982 ที่ประเทศไทยให้ได้เข้าร่วมเป็นภาคี - ความหลากหลายทางชีวภาพ การดำเนินการอนุรักษ์ คุ่มครองฟื้นฟูและการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนต้องให้ความสำคัญกับการบูรณาการการทำงานร่วมกันในหลายส่วน อาทิ การเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพของหน่วยงานต่าง ๆ การวิจัยและพัฒนาความหลากหลายทางชีวภาพที่ตรงต่อความต้องการของประเทศ การสร้างบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่มีความรู้ ความสามารถและการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมแก่ชุมชนผู้เป็นเจ้าของและดูแลรักษาทรัพยากรในพื้นที่

การปฏิรูปประเทศ	ประเด็นท้าทาย
	- การจัดการมลพิษทางสิ่งแวดล้อม เป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่เกิดจากสาเหตุในหลายมิติ ซึ่งต้องอาศัยระยะเวลา องค์กรความรู้ ความเข้าใจ และความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะปัญหามลพิษจากการใช้รถยนต์ในเขตเมืองที่ก่อให้เกิดมลพิษ PM 2.5 ที่ส่งผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนจำนวนมาก อีกทั้งยังมีความซ้ำซ้อนในการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมลพิษ - ระบบบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระบบการประเมินสิ่งแวดล้อมจากภาครัฐ เพื่อเป็นเครื่องมือทางกฎหมายในการป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากการพัฒนาโครงการต่าง ๆ ให้ได้รับการดูแลและควบคุมอย่างมีมาตรฐาน ยังไม่ได้รับความเชื่อมั่นจากภาคประชาชนเท่าที่ควร เพราะยังขาดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงจากภาคประชาชน
(7) ด้านสาธารณสุข 	- การพัฒนาระบบบริการด้านสาธารณสุขนอกเขตพื้นที่บริการยังขาดการบูรณาการข้อมูลร่วมกับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนทำให้ในบางพื้นที่เกิดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการบริการด้านสาธารณสุข ไปจนถึงการบริหารจัดการงานด้านสาธารณสุขที่เหมาะสมของแต่ละพื้นที่ - มาตรฐานข้อมูลสารสนเทศด้านสุขภาพมีข้อมูลหลายระดับและมีความซับซ้อน ซึ่งระบบสาธารณสุขยังขาดการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นมาตรฐานสำหรับข้อมูลที่คล้ายคลึงกัน ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนและความสับสนในการขอข้อมูลของประชาชน - ประชาชนไม่เห็นถึงความสำคัญของพฤติกรรมด้านสุขภาพในการป้องกันไม่ให้เกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCD) เท่าที่ควร โดยจำเป็นต้องมีการสร้างการตระหนักรู้ให้แก่ประชาชน เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้สามารถห่างไกลจากโรคดังกล่าวได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ - ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรด้านสาธารณสุขโดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทห่างไกลสาเหตุหนึ่งเกิดจากบุคลากรทางการแพทย์มีการลาออกค่อนข้างสูง ประกอบกับนโยบายการผลิตกำลังคนด้านสุขภาพยังขาดทิศทางการที่ชัดเจนในการกระจายบุคลากรไปยังพื้นที่ที่เหมาะสมได้อย่างเพียงพอ จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการเพิ่มและรักษากำลังคนด้านสุขภาพให้คงอยู่ในระบบ และพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยมาสนับสนุนการดำเนินงานของบุคลากรทางการแพทย์ให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น
(8) ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ 	- การรู้เท่าทันสื่อของประชาชน การขับเคลื่อนให้ประชาชนมีการรู้เท่าทันสื่อ และการผลักดันให้เกิดการจัดทำและบรรจุหลักสูตรเกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้การสอนในระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่าและระดับอุดมศึกษา - มีการผลักดันร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพสื่อมวลชน พ.ศ. ให้มีผลบังคับใช้ รวมถึงการสร้างการตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมเพื่อให้การดำเนินการตามกฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างการยอมรับและการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพ

การปฏิรูปประเทศ

ประเด็นท้าทาย

- การปฏิรูปโครงสร้างอุตสาหกรรมสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ อุตสาหกรรมสื่อของไทยในเรื่องของการปรับเปลี่ยนกฎเกณฑ์และมาตรการของภาครัฐ อีกทั้งกระบวนการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้งานโครงข่ายสื่อสาร คลื่นความถี่และการใช้งานเครื่องวิทยุโทรคมนาคม เพื่อสนับสนุนภารกิจป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉิน ร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ
- การให้ข้อเท็จจริงและเสรีภาพในการสื่อสารจากภาครัฐ การสื่อสารของหน่วยงานของรัฐยังขาดการประเมินผลการรับรู้ของประชาชน ส่งผลให้ไม่ได้รับข้อมูลและข้อเสนอแนะเพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

(9) ด้านสังคม

- หน่วยงานรับผิดชอบส่วนใหญ่ขาดความเข้าใจในข้อเสนอการปฏิรูปและให้ความสำคัญกับการดำเนินงานตามภารกิจปกติของหน่วยงานมากกว่า การดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการปฏิรูป ซึ่งเป็นให้อุปสรรคในการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคมไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม
- การบูรณาการของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนข้อเสนอการปฏิรูป มีปัญหาในการบูรณาการระหว่างหน่วยงานรับผิดชอบหลักกับหน่วยงานรับผิดชอบร่วม ที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ ส่งผลให้การดำเนินงานขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคมไม่สามารถประสานต่อเนื่องกันได้ อย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องมีการเสริมสร้างกลไกเพื่อให้เกิดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานรับผิดชอบ และภาคส่วนอื่น ๆ
- การเร่งผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนการปฏิรูปในระยะต่อไป ยังมีความจำเป็นต้องเร่งรัดกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้แล้วเสร็จ เพื่อเป็นให้กลไกขับเคลื่อนให้การดำเนินการต่าง ๆ สามารถบรรลุผลได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งควรมีการผลักดันกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกัน เพื่อให้การขับเคลื่อนสามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างต่อเนื่องและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมในวงกว้าง
- ความต่อเนื่องเชิงนโยบายในการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปในกรณีเกิดการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานรับผิดชอบจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการสร้างความเข้าใจที่ตรงกันกับข้อเสนอการปฏิรูป จึงส่งผลให้การผลักดันข้อเสนอการปฏิรูปบางส่วนมีความล่าช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ และขาดความต่อเนื่องของการดำเนินการขับเคลื่อน

(10) ด้านพลังงาน

- การบูรณาการเพื่อขับเคลื่อนประเด็นปฏิรูประหว่างหน่วยงานเพื่อกำหนดแนวปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ ความชัดเจนในระดับนโยบายของผู้บริหารยังไม่มี การกำหนดแนวทางที่ชัดเจน จึงส่งผลให้หน่วยงานไม่สามารถดำเนินการตามการปฏิรูปประเทศ

การปฏิรูปประเทศ	ประเด็นท้าทาย
	- การคำนึงถึงสิทธิขั้นพื้นฐานทั้งของประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบและประชาชนทั่วไป อันจะช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง และป้องกันมิให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดใช้ประโยชน์จากการจัดสรรทรัพยากรที่ไม่เป็นธรรม จนเกิดการต่อต้านการดำเนินกิจการด้านพลังงานเพื่อความมั่นคงของประเทศในอนาคต รวมไปถึงการจัดทำแผนพัฒนา กำลังการผลิตไฟฟ้าที่เหมาะสมสำหรับรองรับแนวโน้ม Prosumer ช่วยให้ภาคการผลิตไฟฟ้าสอดคล้องกับศักยภาพเชื้อเพลิง โครงสร้างพื้นฐาน ความมั่นคงเชิงพื้นที่ รวมถึงสามารถบริหารอัตราค่าไฟฟ้าในภาพรวมให้อยู่ในอัตราที่เหมาะสม สะท้อนต้นทุนที่แท้จริง ไม่เป็นภาระต่อผู้ใช้ไฟฟ้า และไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในระยะยาว - ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานของประเทศยังไม่สามารถตอบสนองต่อบริบทการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีพลังงานทั้งในปัจจุบันและในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการเชื่อมโยงข้อมูลเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลกลางและการเตรียมความพร้อมทั้งด้านองค์ความรู้ของบุคลากรและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ขณะที่ประเทศไทยยังมีข้อจำกัดด้านบุคลากรผู้เชี่ยวชาญที่มีความสามารถในการนำข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ด้านพลังงานมาวิเคราะห์ และใช้ประโยชน์ - ข้อจำกัดด้านกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มการแข่งขันและส่งเสริมผู้ประกอบการ อาทิ ถ่ายโอนอำนาจการขออนุญาตจัดตั้งโรงไฟฟ้าและก๊าซธรรมชาติ ระเบียบในการซื้อขายไฟฟ้า นโยบายหรือมาตรการขับเคลื่อนยานยนต์ไฟฟ้า แนวทางปฏิบัติในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างที่ชัดเจนประกอบการจัดจ้างตามหลักการ ESCO หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรเร่งรัดการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการปรับโครงสร้างการบริหารจัดการด้านพลังงานของประเทศ
(11) ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ 	- การพัฒนาศักยภาพเครือข่ายภาคประชาสังคมในการต่อต้านการทุจริต เพื่อให้ภาคประชาชนมีความเข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ เพื่อเฝ้าระวังการทุจริตในพื้นที่จะต้องสามารถปฏิบัติการได้อย่างจริงจังให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ พร้อมทั้งการผลักดันให้มีกฎหมายรองรับการรวมตัวของประชาชนเพื่อต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ และกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองช่วยเหลือพยาน - การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐเพื่อส่งเสริมความโปร่งใส เพื่อให้อำนาจภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต และเน้นให้ภาครัฐนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเปิดเผยข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลแพลตฟอร์มที่เอื้อต่อการสืบค้นและใช้ประโยชน์ในการกำหนดกลไกป้องกัน และตรวจสอบอย่างเข้มงวด เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานของรัฐอย่างมีประสิทธิภาพ

การปฏิรูปประเทศ

ประเด็นท้าทาย

- การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง กฎระเบียบและนโยบายเพื่อสนับสนุนมาตรการในการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบให้เป็นแนวทางปฏิบัติเชิงรุกเพื่อต่อต้านการทุจริตได้อย่างแท้จริง
- การเพิ่มประสิทธิภาพของหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการปราบปรามการทุจริต โดยสนับสนุนให้มีหน่วยงานรับผิดชอบการอนุวัติการและดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายและข้อตกลงระหว่างประเทศ เช่น อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003

(12) ด้านการศึกษา

- การเร่งรัดการประกาศใช้กฎหมายเพื่อการปฏิรูปการศึกษาการขับเคลื่อนกฎหมายปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมายังมีความล่าช้า เนื่องจากความไม่ชัดเจนทั้งด้านรายละเอียดของบทบัญญัติ และด้านลำดับขั้นของกฎหมาย
- การพัฒนาเด็กเล็กและเด็กก่อนวัยเรียน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยบางแห่งยังไม่ได้มาตรฐานและไม่มีคุณภาพ ประกอบกับศักยภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับทักษะพัฒนาเด็กปฐมวัย ความรู้ด้านสิทธิเด็ก จริยธรรม ที่ยังต้องเร่งพัฒนา รวมถึงการลดช่องว่างของพัฒนาการเด็ก โดยเฉพาะที่เป็นปัญหาจากความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนการส่งเสริมการตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งด้านพัฒนาการด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ และสังคมจากฝั่งพ่อแม่ผู้ปกครอง
- การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา กลุ่มนักเรียนในครัวเรือนที่ด้อยโอกาสในเรื่องคุณภาพการศึกษา จากผลคะแนน PISA มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพิจารณาคะแนนตามกลุ่มโรงเรียน จะพบความเหลื่อมล้ำของคุณภาพการศึกษาในแต่ละกลุ่มโรงเรียนมีความแตกต่างกันมาก โดยกลุ่มโรงเรียนเน้นวิทยาศาสตร์มีคะแนนสูงในระดับเดียวกับกลุ่มประเทศบนสุดห้าอันดับแรก (Top 5) และกลุ่มโรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัยมีคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย OECD
- กลไกและระบบการผลิต คัดกรอง และพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ยังพบปัญหาการผลิตและพัฒนาครูทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพในด้านการผลิตและพัฒนาครูมีปัญหาทั้งระบบ ตั้งแต่ระบบบริหารจัดการและการกำกับควบคุม การคัดสรรคนมาเรียนครู มาตรฐานกระบวนการผลิตและคุณภาพอาจารย์ และการคัดกรองคนเข้าสู่อาชีพครู ในด้านปริมาณมีการเปิดหลักสูตรที่ไม่ได้คุณภาพหลายแห่งมีการรับนิสิต/นักศึกษาครูเข้าเรียนโดยไม่มีการคัดเลือกตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาที่ประสงค์จะได้คนเก่ง คนดีมาเรียนครู
- การจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 การขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะไปสู่การปฏิบัติยังคงไม่ครอบคลุมสถานศึกษาในวงกว้าง โดยในระยะแรกยังจำกัดอยู่ที่พื้นที่นวัตกรรมศึกษานำร่อง 8 จังหวัด และผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นเป็นหลัก อีกทั้ง ควรมีการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำไปใช้ประกอบการขยายผลอย่างเป็นรูปธรรม

สรุปภาพรวมของประเด็นท้าทายที่สำคัญ

ในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ได้ดังนี้

- (1) การสร้างความรู้ความเข้าใจถึงการดำเนินการของหน่วยงานผู้รับผิดชอบ หน่วยงานผู้รับผิดชอบบางครั้งขาดความเข้าใจถึงเจตนารมณ์ในขั้นตอนและวิธีการของกิจกรรมปฏิรูป ทำให้การดำเนินการยังคงขาดสาระสำคัญที่แท้จริงและไม่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ ตลอดจนผลสัมฤทธิ์และการบรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ
- (2) ความชัดเจนของเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนการปฏิรูปประเทศ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนการปฏิรูปประเทศบางอย่างมีลักษณะที่เป็นนามธรรมและเชิงคุณภาพ ไม่สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ของการบรรลุเป้าหมายและผลิตผลของการดำเนินงานได้อย่างชัดเจน
- (3) ความซ้ำซ้อนของแผนการปฏิรูปประเทศและการกิจปกติของหน่วยงาน การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศบางกิจกรรมมีความคล้ายคลึงกับการกิจปกติของหน่วยงาน ส่งผลให้หน่วยงานยึดการดำเนินงานตามภารกิจปกติของตนเอง ซึ่งอาจทำให้ขั้นตอนและวิธีการบางอย่างที่เป็นการปฏิรูปประเทศไม่สัมฤทธิ์ผล ตลอดจนบางกิจกรรมเป็นภารกิจปกติของหน่วยงานซึ่งอาจไม่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ
- (4) ประเด็นการบูรณาการการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานผู้รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรมปฏิรูปเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน ส่งผลให้เกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานเนื่องจากขาดการบูรณาการการทำงานร่วมกัน ขาดหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักที่เป็นผู้ขับเคลื่อนและบูรณาการกิจกรรมปฏิรูปกับหน่วยงานต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมาย ตลอดจนหน่วยงานผู้รับผิดชอบบางหน่วยงานไม่สามารถดำเนินงานขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปได้อันเนื่องมาจากภารกิจและหน้าที่ของตนเองไม่สอดคล้องกับกิจกรรมปฏิรูปนั้น ๆ

ส่วนที่ 3 | ประเด็นท้าทายและการดำเนินการในระยะต่อไป

การดำเนินการในระยะต่อไป

จากที่กล่าวมาข้างต้นว่าในช่วงที่ผ่านมาได้มีการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านได้ดำเนินการตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด และเป็นไปหลักการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562 โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2563 เห็นชอบ (ร่าง) แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) จำนวน 13 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการเมือง (2) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (3) ด้านกฎหมาย (4) ด้านกระบวนการยุติธรรม (5) ด้านเศรษฐกิจ (6) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (7) ด้านสาธารณสุข (8) ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ (9) ด้านสังคม (10) ด้านพลังงาน และ (11) ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (12) ด้านการศึกษา และ (13) ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์¹ ซึ่งจะได้มีการประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาภายหลังจากที่รายงานต่อรัฐสภาแล้ว

ดังนั้น การดำเนินการระยะต่อไปนับจากนี้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) จะเป็นกรอบในการดำเนินการที่สำคัญ โดยจะมุ่งเน้นเฉพาะกิจกรรมการดำเนินการภายใต้กิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ หรือ กิจกรรม Big Rock เพื่อให้การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าประสงค์ที่คาดหวังภายในกรอบระยะเวลาของกฎหมาย ซึ่งกำหนดเวลาสิ้นสุดไว้ในปี 2565 ทั้งนี้ สำหรับเรื่องและประเด็นปฏิรูปอื่น ๆ ของแผนปฏิรูปประเทศฉบับเดิมที่ไม่ได้นำมากำหนดเป็นกิจกรรม Big Rock ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบรับไปดำเนินการเป็นภารกิจปกติเพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนตามเป้าหมายของรัฐธรรมนูญฯ และสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

¹ คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2563 ได้แต่งตั้งเพิ่มเติมคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ได้แก่ คณะกรรมการปฏิรูปด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

การขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศสู่การบรรลุเป้าหมาย

จากแนวทางการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2563 ซึ่งประกอบด้วย การดำเนินกิจกรรมของแผนการปฏิรูปประเทศเดิม ในลักษณะภารกิจปกติ โดยให้ดำเนินการคู่ขนานกับกิจกรรม Big Rock สื่อสารสร้างความเข้าใจกิจกรรม Big Rock เพื่อถ่ายทอดสู่การปฏิบัติให้เกิดการนำไปขับเคลื่อนได้อย่างแท้จริง จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อใช้ในการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ ที่แสดงรายการโครงการ/การดำเนินงานต่าง ๆ ที่สนับสนุน การดำเนินงานตามกิจกรรม Big Rock และขับเคลื่อนประเด็นบูรณาการระหว่างแผนการปฏิรูปประเทศ โดยระบุหน่วยงานรับผิดชอบหลัก และหน่วยงานสนับสนุน เพื่อสะท้อนภาพรวมของการดำเนินงานที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณ เพื่อใช้ในการดำเนินโครงการภายใต้กิจกรรม Big Rock และติดตามเร่งรัดการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศ โดยมอบหมายให้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสำนักงานฯ ร่วมกันขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศให้บรรลุผลตามเป้าประสงค์ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยสำนักงานฯ ได้กำหนดให้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันจัดทำแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของแต่ละขั้นตอนและวิธีการของกิจกรรม Big Rock โดยมีการระบุเป้าหมายความสำเร็จ (Milestone :MS) ระยะเวลาแล้วเสร็จ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดการแปลงแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ดังกล่าว จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดตามเร่งรัดความคืบหน้าในการดำเนินงานได้อย่างตรงจุด

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) 13 ด้าน มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

- ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ โดยสะท้อนถึงความเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) กับเป้าหมายแผนแม่บทย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งสะท้อนว่าทุกกิจกรรม Big Rock มีเป้าหมายที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
- ผลอันพึงประสงค์ ผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด ได้ระบุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง 13 ด้าน เป็นไปตามบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด 16 การปฏิรูปประเทศ ในมาตรา 257 และมาตรา 258 ที่ได้กำหนดให้ทำการปฏิรูปประเทศเพื่อวางรากฐานการพัฒนาไปสู่ประเทศที่มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุล ประชาชนในสังคมมีโอกาสทัดเทียมกัน และมีคุณภาพชีวิตที่ดี รวมทั้งมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- กิจกรรมปฏิรูปที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) เป็นกิจกรรมที่กำหนดขึ้นใหม่ และ/หรือ ดึงจากกิจกรรมจากแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิมมาจัดทำขึ้นเป็นกิจกรรม Big Rock โดยเน้นเฉพาะกิจกรรมปฏิรูปสำหรับแก้ไขปัญหาเร่งด่วน มีความจำเป็นต้องดำเนินการปฏิรูปอย่างแท้จริงและสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรมได้ โดยแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง 13 ด้าน มีกิจกรรม Big Rock รวมทั้งสิ้น 62 กิจกรรม ทั้งนี้ สำหรับกิจกรรมภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม) ที่ไม่ได้ถูกนำมากำหนดขึ้นเป็นกิจกรรม Big Rock ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบนำไปดำเนินการเป็นภารกิจปกติของหน่วยงานต่อไป
- หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก ได้มีการกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักของแต่ละกิจกรรม Big Rock เพื่อทำงานร่วมกับคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ในการประสานบูรณาการกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปให้เป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนด ซึ่งจากแผนการปฏิรูปประเทศ 13 ด้าน ได้กำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก รวมทั้งสิ้น 36 แห่ง และอีก 2 คณะกรรมการปฏิรูปประเทศเพื่อรับผิดชอบทั้ง 62 กิจกรรม Big Rock โดยคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน และหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะร่วมกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการทำงานของแต่ละขั้นตอนและวิธีดำเนินงานให้ชัดเจน เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้
- ระยะเวลาดำเนินการ ระบุระยะเวลาในการดำเนินการของกิจกรรมปฏิรูปประเทศ ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในปี 2565
- ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการปฏิรูป ระบุขั้นตอนและวิธีการการดำเนินงานของกิจกรรมปฏิรูป เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกิจกรรมปฏิรูปและแผนการปฏิรูปประเทศด้านนั้น
- ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ระบุข้อเสนอให้มีกฎหมายหรือให้แก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่จำเป็นเพื่อการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ โดยมาตรา 270 วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้ร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด 16 การปฏิรูปประเทศ ให้เสนอและพิจารณาในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยมีรายชื่อของกฎหมายที่ต้องจัดทำหรือปรับปรุง รวมทั้งสิ้น 45 ฉบับ

สรุปกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก และรายชื่อกฎหมายที่ต้องจัดทำหรือปรับปรุง
ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) รวม 62 กิจกรรม	หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก	รายชื่อกฎหมายที่ต้องจัดทำหรือปรับปรุง รวม 45 ฉบับ
1. ด้านการเมือง		
1) การส่งเสริมความรู้ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	สถาบันพระปกเกล้า	1) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ.
2) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะทุกระดับ	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	2) ร่างพระราชบัญญัติร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พ.ศ.
3) การสร้างความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ	สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง	
4) การส่งเสริมการพัฒนาพรรคการเมือง	สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	
5) การปรับปรุงโครงสร้างและเนื้อหาของรัฐธรรมนูญเพื่อการปฏิรูป	สถาบันพระปกเกล้า	
2. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน		
1) ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและการบริการภาครัฐไปสู่ระบบดิจิทัล	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	1) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2) จัดโครงสร้างองค์กร และระบบงานภาครัฐให้มีความยืดหยุ่นคล่องตัวและเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	2) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
3) ปรับเปลี่ยนการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐสู่ระบบเปิด เพื่อให้ได้มาและรักษาไว้ซึ่งคนเก่ง ดีและมีคุณภาพสามารถอยู่คล่องตัว ตามหลักคุณธรรม	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	
4) สร้างความเข้มแข็งในการบริหารราชการในระดับพื้นที่ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน	ระบบราชการ	

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) รวม 62 กิจกรรม	หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก	รายชื่อกฎหมายที่ต้องจัดทำหรือปรับปรุงรวม 45 ฉบับ
3. ด้านกฎหมาย		
1) จัดให้มีกลไกทางกฎหมายหรือปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของประชาชน	สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง	1) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับปรุงเป็นพินัย พ.ศ. 2) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดทำประมวลกฎหมายแบบต่อเนื่องเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก พ.ศ.
2) จัดให้มีกลไกทางกฎหมายเพื่อให้มีการพิจารณาปรับเปลี่ยนโทษทางอาญาที่ไม่ใช้ความผิดร้ายแรงให้เป็นโทษปรับเป็นพินัย เพื่อลดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	3) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 4) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
3) จัดให้มีกลไกกำหนดให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่ควบคุมกำกับดูแล และบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย นำเทคโนโลยีมาใช้ในการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย	กระทรวงยุติธรรม	5) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการคุ้มครองทรัพย์สินตกค้างที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐและเอกชน พ.ศ.
4) จัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย	สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	
5) จัดทำประมวลกฎหมายเพื่อรวบรวมกฎหมายเรื่องเดียวกันไว้ด้วยกันเพื่อความสะดวกในการใช้งาน	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	
4. ด้านกระบวนการยุติธรรม		
1) การให้ประชาชนสามารถติดตามความคืบหน้า ขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม	คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม	ร่างพระราชบัญญัติระยะเวลาในการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม พ.ศ.
2) การรับแจ้งความร้องทุกข์ต่างท้องที่	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	
3) การจัดหาหมายความอาสาประจำสถานีตำรวจให้ครบทุกสถานีทั่วประเทศ	สภาพนาความในพระบรมราชูปถัมภ์	
4) ปฏิรูประบบการปล่อยชั่วคราว	สำนักงานศาลยุติธรรม	
5) การบันทึกภาพและเสียงในการตรวจค้น จับกุม และการสอบปากคำในการสอบสวน	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) รวม 62 กิจกรรม	หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก	รายชื่อกฎหมายที่ต้องจัดทำหรือปรับปรุงรวม 45 ฉบับ
5. ด้านเศรษฐกิจ		
1) การสร้างเกษตรมูลค่าสูง (High Value Added)	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	1) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติคนเจ้าเมือง พ.ศ. 2522
2) การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพสูง	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	2) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542
3) การเพิ่มโอกาสของผู้ประกอบการขนาดกลาง และขนาดเล็กในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	3) ปรับปรุงแก้ไข พระราชกฤษฎีกาการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560
4) การเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุนของไทยในภูมิภาค (Regional Trading/Investment Center)	กระทรวงพาณิชย์	4) ร่าง พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์แห่งชาติ พ.ศ.
5) การพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	5) ร่าง พระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ.
		6) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560
		7) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562
6. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		
1) เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ร่างพระราชบัญญัติการกำหนดและปรับปรุงพื้นที่เขตการปกครองของจังหวัดทางทะเล พ.ศ. ..
2) การบริหารจัดการทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน	กระทรวงมหาดไทย	
3) การบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน	กระทรวงมหาดไทย	
4) ปฏิรูประบบการบริหารจัดการเขตควบคุมพิเศษกรณีเขตควบคุมมลพิษ มาบตาพุด	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
7. ด้านสาธารณสุข		
1) การปฏิรูปการจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข รวมถึงโรคระบาดระดับชาติและโรคอุบัติใหม่เพื่อความมั่นคงแห่งชาติด้านสุขภาพ	กระทรวงสาธารณสุข	ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558
2) การปฏิรูปเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิภาพของการสร้างเสริมสุขภาพ ความรอบรู้ด้านสุขภาพการป้องกันและดูแลรักษาโรคติดต่อสำหรับประชาชนและผู้ป่วย	กระทรวงสาธารณสุข	
3) การปฏิรูประบบบริการสุขภาพผู้สูงอายุด้านการบริการรักษาพยาบาลที่บ้าน/ชุมชน และการดูแลสุขภาพตนเองในระบบสุขภาพปฐมภูมิเชิงนวัตกรรม	กระทรวงสาธารณสุข	

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน อย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) รวม 62 กิจกรรม	หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก	รายชื่อกฎหมายที่ต้องจัดทำหรือปรับปรุง รวม 45 ฉบับ
4) การปฏิรูประบบหลักประกันสุขภาพและกองทุนที่เกี่ยวข้องให้มีความเป็นเอกภาพ บูรณาการ เป็นธรรม ทัวถึงเพียงพอและยั่งยืนด้านการเงินการคลัง	สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ	
5) การปฏิรูปเขตสุขภาพให้ระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการ คล่องตัว และการรวมรับผิดชอบด้านสุขภาพระหว่างหน่วยงานและท้องถิ่น	กระทรวงสาธารณสุข	
8. ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ		
1) การพัฒนาระบบคลังข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์เชิงรุกและการจัดการ Fake News	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	1) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 2) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดการข้อมูลข่าวสารปลอม พ.ศ.
2) การกำกับดูแลสื่อออนไลน์	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	
3) การยกระดับการรู้เท่าทันสื่อ	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	
9. ด้านสังคม		
1) การมีระบบการออมเพื่อสร้างหลักประกันรายได้หลังวัยเกษียณที่เพียงพอและครอบคลุมในกลุ่มแรงงานทั้งในและนอกระบบ	กระทรวงการคลัง	1) ร่างพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. 2) ปรับปรุงแก้ไข ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวคนพิการฯ พ.ศ. 2556 ข้อ 6
2) ผลักดันให้มีความรู้ความเข้าใจและความรู้ในระดับพื้นที่ เพื่อให้สามารถจัดสวัสดิการและสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพที่ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย	กระทรวงมหาดไทย	3) ร่างระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. 4) ร่างกฎกระทรวงออกตามความในมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และกฎหมายอื่นที่สร้างมูลค่าให้กับที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชน
3) การปฏิรูปการขึ้นทะเบียนคนพิการ เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิสวัสดิการและความช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	
4) การสร้างกลไกที่เอื้อให้เกิดชุมชนเมืองจัดการตนเอง	กระทรวงมหาดไทย	
5) การสร้างมูลค่าให้กับที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชน	สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ	

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน อย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) รวม 62 กิจกรรม	หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก	รายชื่อกฎหมายที่ต้องจัดทำหรือปรับปรุง รวม 45 ฉบับ
10. ด้านพลังงาน		
1) ศูนย์อนุมัติอนุญาตเบ็ดเสร็จ One-Stop-Service ด้านกิจการไฟฟ้าที่แท้จริง	กระทรวงพลังงาน	1) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. 2550 และ/หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
2) การพัฒนาศูนย์สารสนเทศพลังงานแห่งชาติ	กระทรวงพลังงาน	2) ร่างประกาศหรือระเบียบกระทรวงพลังงานว่าด้วยการนำรูปแบบธุรกิจ Energy Service Companies (ESCO) มาใช้กับภาครัฐ
3) การใช้มาตรการบริหารจัดการพลังงาน (ESCO) สำหรับหน่วยงานภาครัฐ	กระทรวงพลังงาน	3) ร่างแนวปฏิบัติของสำนักงานพลังงานเพื่อจัดทำข้อตกลงงบประมาณรายจ่ายประจำปีและการตั้งงบประมาณสำหรับ ESCO ภาครัฐ
4) การพัฒนาปีเตอร์เคมีระยะที่ 4 เพื่อการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนและสร้างฐานทางเศรษฐกิจใหม่ (New S-Curve)	สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก	4) ร่างแนวปฏิบัติและร่างสัญญาจัดจ้างมาตรฐานกลางของกรมบัญชีกลางว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง ESCO ภาครัฐ
5) ปรับโครงสร้างกิจการไฟฟ้าและธุรกิจก๊าซธรรมชาติเพื่อเพิ่มการแข่งขัน	กระทรวงพลังงาน	5) ร่างระเบียบหรือข้อสั่งการจากคณะกรรมการเพื่อจัดตั้งกลไกและกำหนดแนวทางการจัดทำแผนบูรณาการการลงทุนและการดำเนินงานเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน ระยะ 5 ปี
		6) ร่างระเบียบและกฎหมายว่าด้วย Third Party Access ของระบบส่งและระบบจำหน่าย พ.ศ. ...
		7) ร่างระเบียบการส่งเสริมกิจการไฟฟ้าเพื่อเพิ่มการแข่งขันที่ใช้พลังงานทดแทน
		8) ร่างระเบียบและกฎหมายสำหรับส่งเสริมกิจการจำหน่าย (Retail)
11. ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ		
1) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต	สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน	1) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540
2) การพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	2) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติการรับสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐและรางวัลจากการแจ้งเบาะแส พ.ศ. 2554
3) การพัฒนากระบวนการยุติธรรมที่รวดเร็ว โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติในการดำเนินคดีทุจริตทั้งภาครัฐและภาคเอกชน	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	3) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542
4) การพัฒนากระบวนการไทยให้โปร่งใสไร้ผลประโยชน์	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ	4) ปรับปรุงแก้ไข กฎหมายของสำนักงาน ป.ป.ท. เรื่อง การส่งเสริมการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) รวม 62 กิจกรรม	หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก	รายชื่อกฎหมายที่ต้องจัดทำหรือปรับปรุง รวม 45 ฉบับ
5) การพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ	5) ร่าง กฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดความผิดของนิติบุคคล และผู้ร่วมกระทำ ความผิดที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ 6) ร่างพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 7) ร่างระเบียบว่าด้วยการบริหารงานบุคคลในระบบคุณธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 76 วรรคสองให้มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่และพนักงานของรัฐด้วยระบบคุณธรรม 8) ร่าง พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. 9) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 10) ปรับปรุงแก้ไข ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐ
12. ด้านการศึกษา		
1) การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย	กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา	ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
2) การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เพื่อตอบสนองการเรียนรู้แบบเต็มใจในศตวรรษที่ 21	กระทรวงศึกษาธิการ	
3) การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิตและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	
4) การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและระบบอื่น ๆ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบนำไปสู่การจ้างงานและการสร้างงาน	กระทรวงศึกษาธิการ	

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) รวม 62 กิจกรรม	หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก	รายชื่อกฎหมายที่ต้องจัดทำหรือปรับปรุงรวม 45 ฉบับ
5) การปฏิรูปบทบาทการวิจัยและระบบธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยออกจากรักตัวตายได้ปานกลางอย่างยั่งยืน	กระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	
13. ตัวชี้วัดวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์		
1) การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในทุกช่วงวัย : ผ่านการปฏิรูปอุตสาหกรรมบันเทิงและการใช้กลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการขับเคลื่อน	ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)	ร่างระเบียบสำนักงานนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนากำลังคน พ.ศ.
2) การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมแบบบูรณาการ	กระทรวงวัฒนธรรม	
3) การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬา และการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬาและการพัฒนานักกีฬาอาชีพ	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	
4) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการกำลังคนของประเทศแบบบูรณาการ	สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)	
5) การบริหารจัดการศักยภาพบุคลากรของประเทศ	คณะกรรมการการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	